

„Specialiųjų poreikių turinčių mokinių ugdymas(is) netradicinėse erdvėse – kelias į ateities karjeros pasirinkimą“

Jūra Briedienė, Snieguolė Gedminienė pradinį klasių mokytojos metodininkės

**Šiaulių Medelyno progimnazija
2014 m.**

Ugdant specialiųjų poreikių turinčius mokinius bendrojo lavinimo mokykloje , nepakanka savaiminio buvimo bendrojo lavinimo mokyklos dalimi siekiant socialinės integracijos, karjeros planavimo, tikslų.

Ugdymo erdvė turėtų būti išplečiama ir už klasės, ir už mokyklos ribų tikslingai planuojant ir skatinant socialinę integraciją.

Dvidešimt pirmasis amžius – nuolat besimokančių ir kūrybiškų asmenybių amžius. Naujaisi atradimai teigia, kad tik gimusio žmogaus smegenys dirba. Todėl atminkime hebrajų patarlę „Neapribok savo vaikų tik tuo, ko pats esi išmokęs, nes jie gimė kitu laiku“.

Profesinio informavimo netradicinėse erdvėse nauda ir pranašumas

Daug vizualinės informacijos;

**Daug praktiškų ir naudingų patarimų
žmogaus kasdienybei;**

Laisva aplinka;

**Aktyvus mokinių dalyvavimas šiose
erdvėse vykstančiuose renginiuose,
pamokose;**

**Pamokos neįprastoje aplinkoje supažindina
su įvairiomis profesijomis ir amatais, padeda
skatinti mokinių motyvaciją;**

Vienas iš pagrindinių ugdymo(si) netradicinėje aplinkoje tikslų yra išmokyti mokinius ir išėjus iš mokyklos aplinkos, toliau mokytis.

Netradicinės ugdymo erdvės

Mokomosios ekskursijos į muziejus, bibliotekas, jaunųjų gamtininkų stotį, jaunųjų technikų centrą

Įgalina organizuotai pažinti daiktus, reiškinius natūraliomis sąlygomis.

Leidžia supažindinti vaikus su itin reikšmingais kultūros, mokslo ir meno objektais, daiktais, saugomais muziejuose, eksponuojamais parodose. Tai plečia vaikų akiratį. Mokiniai neįprastoje jiems aplinkoje mokosi dirbti kūrybiškai, stiprina bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, atlieka daugybę praktinių užduočių, suteikiančių žinių, „smagios“ patirties ir komandinio darbo džiaugsmo.

Archeologinis kostiumas ir virvučių vijimas su akmenukais .”Pamoka “Aušros” muziejuje.

Pratybos vyko archeologijos ekspozicijoje. Geležies amžiaus kostiumu apsirengusi archeologė pasakojo apie senovinius rūbus bei papuošalus nuo akmens amžiaus iki XVII a. Moksleiviai sužinojo apie siūlus, audinius ir drabužius: pluošto verpimą, audimą, drabužių siuvimą, sudėtines kostiumo dalis, jo nešioseną įvairiuose Lietuvos regionuose ir audinių išlikimą žemėje. Jie galėjo apžiūrėti kostiumų rekonstrukcijas, patys pamėginti nusivyti vieną archeologinio kostiumo elementą – spalvotą virvutę. Virvutės vejamos iš vikingų išmoktu būdu, naudojant akmenukus.

Puodų lipdymas senoviniais būdais(“Aušros” muziejus)

Pamoka vyko Senovės amatų troboje. Remiantis archeologine Lietuvos medžiaga, mokiniai buvo supažindinti su atskirų istorinių laikotarpių keramika, jos tipais ir formomis, aptarė keramikos gamybos technologiją. Mokinukai gilinosi į senovės žmonių gyvenimą, buitį, paskui nusilipdė iš molio puodą.

Šiaulių krašto praeitis nuo seniausių laikų iki XVII amžiaus(“Aušros” muziejus)

Ekskursija vedama 2004 m. įrengtoje archeologijos ekspozicijoje. Moksleiviai supažindinami su Šiaulių krašto žmonių gyvenimo būdu, jų naudotais darbo įrankiais, ginklais, papuošalais nuo pirmųjų gyventojų atsikraustymo iki XVII a. Rodomi ne tik originalūs muziejaus eksponatai, bet ir natūralaus dydžio rekonstrukcijos: akmeninio kirvio gręžimo prietaisai, geležies lydymo krosnelės, medinis šulinys, rąstinė troba, koklinė krosnis. Pasakojimas, eksponatai ir rekonstrukcijos yra ta visuma, kuri leidžia įgyti naujų žinių ir susidaryti ryškesnį praėjusio tūkstantmečio vaizdą.

„Karpinių menas“ tema „Lietuvių liaudies senieji karpiniai“(„Aušros“ muziejus)

Mokinukai supažindinami su savita lietuvių liaudies karpinių kūryba. Sužino, kad Lietuvoje karpiniai buvo ypač populiariūs kaime kaip interjero puošmena, kur per įvairias šeimos šventes juos naudodavo kambarių, langų, lempų, veidrodžių, indaujų, šventųjų paveikslų ar net jaunavedžių sėdimai vietai papuošti. Moksleiviai supažindinami su karpiniuose dažniausiai naudojamais motyvais, simbolizuojančiais gerovę, santarvę, laimę ir kt. Mokinukai iš popieriaus mokomi karpyti užuolaidėles.

Dvaro istorijos. Apsilankius dvare (Ch. Frenkelio vila)

Mokiniai pasivaikščiojo po stilizuotą dvarą ir sužinojo, kokia buvo dvarininkų kasdienybė, kuo jie domėjosi, koks buvo ponių ir ponų laisvalaikis. Edukacinio užsiėmimo dalyviai gavo užduotį: ekspozicijoje surasti daiktą, kurio fragmentas pavaizduotas duotame ruošinyje, ir pabaigti jį piešti. Mokinukai žinias patikrino atsakydami į pateiktus klausimus, piešdami.

**Pamoka–ekskursija „Slaptoji lietuviška mokykla“
Pasvalio krašto muziejuje.** Mokinius pasitiko šeimininkė ir pakvietė į savo dūminę gryčią, kur laukė pasamdytas daraktorius. Vaikai tapo XIX a. slaptosios mokyklos mokytiniais: skaitė iš senovinės knygos, rašė žąsies plunksnomis ant medinių lentelių, patys pasisiuvo sąsiuvinius ir juose raš metalinėmis plunksnomis. Mokslus nutraukė į gryčią įsiveržęs žandaras, tuomet vaikai puolė dirbti įvairiausių ūkio darbų...

Pažintinė ekskursija po Pakruojo dvaro sodybos centrinį rūmą, Pakruojo dvaro sodybos teritoriją. Muziejuje pasitikęs dvaro gidas papasakojo unikalią Pakruojo dvaro istoriją, aprodė išskirtinės architektūros dvaro pastatus bei parką, paslaptiniausias dvaro kerteles, kur retai užklysta pavieniai dvaro lankytojai.

Šiaulių Aviacijos bazėje – susitikimas su NATO oro erdvės policininkais

Šiaulių geležinkelių muziejuje. Muziejaus ekspozicijoje: knygos apie geležinkelį, geležinkelio techniką ir darbo technologiją; praeityje naudoti signaliniai žibintai, ryšio priemonės; geležinkelio bėgių pavyzdžiai pagaminti įvairiose Europos šalyse; geležinkelininkų buities reikmenys, monetos, ženkliukai.

Pamoka "Šalia arklio" Jaunųjų gamtininkų centre

Vaikai susipažino su žirgų charakterio biologinėmis bei psichologinėmis savybėmis, priežiūra, treniravimu, žirgų sporto rūšimis, patys mokėsi juos prižiūrėti.

“Saldžioji laboratorija”- edukacinė pamoka Šokolado muziejuje.

Mokiniai trumpam tapo šokolado meistras! Sužinojo, kaip gaminami šokoladiniai saldainiai, išmėgino savo jėgas gaminant šokoladinius skanėstus ir čia pat jų paragavo.

Sveikatinimo projektas "Būkime saugūs" Jaunųjų technikų centre.

Sveikata – brangiausias žmogaus turtas. Todėl supratimas apie tai, kas sveika, o kas žalinga, kas saugu, o kas – ne, ugdant saugumo ir savisaugos įgūdžius būtina jau pradinukams. Kasmet vykstame į Jaunųjų technikų centrą, kur gausu kelio ženklų, automobilių, perėjų, šviesoforų, netgi policininko kepurė su lazdele ir vadovė ne tik daug žaidžia su vaikais, bet ir pateikia turiningos informacijos- saugus žmonių elgesys gatvėje, namuose, kieme su nepažįstamais žmonėmis, įvairios kelio ženklų, transporto priemonių dėlionės, "Amsio" pamoklės. Vaikams reikia žinoti ir suprasti kai kuriuos saugumo kelyje terminus.

Netradicinė lietuvių kalbos pamoka bibliotekoje.

Pamoką vedė vaikų rašytoja, kaunietė ,Daiva Skuolytė. Pamoka buvo iliustruota vaizdinėmis ir garsinėmis priemonėmis.

Apibendrinami pamoką specialiujų poreikių mokiniai neslėpė gerų emocijų, susijaudinimo, o kitą kartą pažadėjo būti drąsesni.

Mokomosios - pažintinės ekskursijos bei išvykos

Svarbiausia, kad ekskursijose , išvykose specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai patirtų naujų įgūdžių, praplėstų savo mąstymą, pagilintų erudiciją. Jų metu sudaromos sąlygos vaikui sueiti į realius santykius su tikrove, udgo socialinius įgūdžius. Ekskursijų metu mokiniai stebi objektus, juos nagrinėja, tyrinėja. Bendraudami tarpusavyje mokiniai įsisavina žmogiškąsias emocijas, jausmus, elgesio normas.

Kleboniškių buities muziejus, Burbiškių dvaras -

mokinių pažinimo vietos. Kaime-muziejuje yra 28 pastatai. Kaime yra koplytėlė, du koplytstulpiai, du kryžiai ir šeši šuliniai. Sodybos aptvertos įvairiomis tvoromis. Kaimo klėtyse eksponuojami įvairūs buities rakandai. Kleboniškių kaimo daržinėje eksponuojamos svarstyklių, važelių kolekcijos bei įvairus kitas ūkio inventorių, 1926 m. pagamintas traktorius „Deering“.

Burbiškių dvaro rūmų verandoje įrengta dvaro istorijos ekspozicija. Mokiniai apžiūrėjo dvarą, puikų parką su tiltukais, pasigrožėjo tūkstančiais nuostabių tulpių.

Kauno zoologijos sodas – tai galimybė pažinti labai retas ir nykstančias gyvūnų rūšis. Bendrystė, kvapai, formos, spalvos, tai išlieka visą gyvenimą ryškiausiuose ir gražiausiuose vaikystės prisiminimuose.

Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejus

Muziejuje gausu informacijos apie gyvūnų sistematiką, elgseną, zoogeografinį paplitimą, prisitaikymą prie gyvenamosios aplinkos .

Pašilių stumbrynas- tai unikali galimybė gėrėtis stumbrais iš arti, stebėti kaip jie maitinasi, braižo savo didžiules nugaras į medžių kamienus, ilsisi saulės atokaitoje. Ekskursijos vadovas lankytojus supažindino su europinių stumbrų gyvenimu, papasakojo daug įdomių pasakojimų apie stambiausius laukinius gyvūnus.

Išvykos į spektaklius, koncertus, parodas.

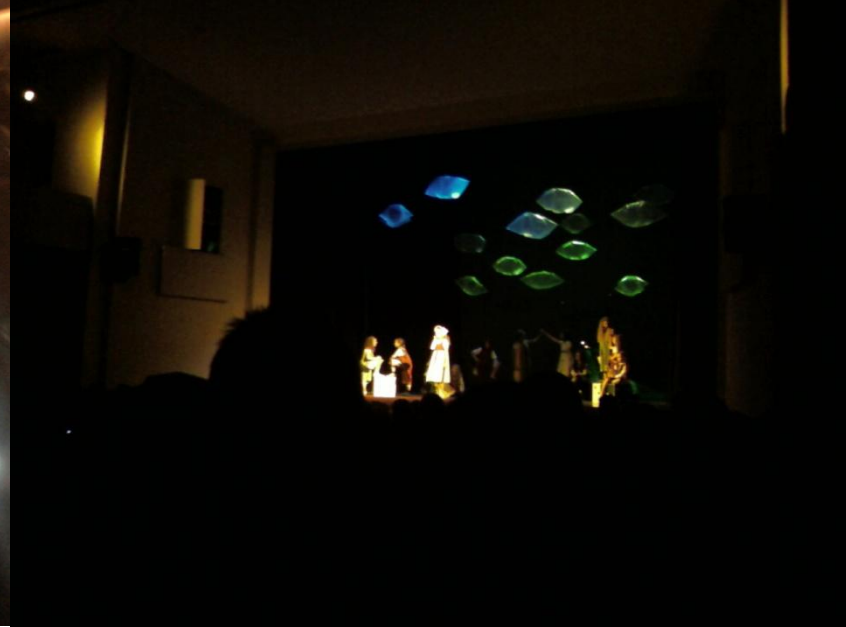
Siekama, kad visi mokiniai, jų tarpe ir turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, išsiugdytų supratingą ir kritišką žvilgsnį į teatro produkciją bei norėtų gerinti savo pačių teatrinę raišką (spektakliuose jie pamato tokių elementų, apie kuriuos norėtų daugiau sužinoti bei patys išbandyti). Mokiniai turėtų išmokti „pamatyti“ teatro ženklus, juos suprasti ir pagrįstai vertinti, teisingai ir taisyklingai vartoti pagrindinius terminus, sąvokas.

Panevėžio lėlių vežimo teatras - unikali galimybė ne tik pasižiūrėti lėlių spektaklį, bet ir praktiškai susipažinti su lėlininko profesija, pačiam pabūti aktoriumi.

**Šiaulių dramos teatro
spektaklyje.**

**Kultūros centre – svečiuose
“ Atvirkštukų teatras”.**

Į animacinio kino meno pasaulį mus nuveda pamokos Frenkelio Vilos kino teatro salėje.

Mokiniamis , turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pamokos, renginiai netradicinėse erdvėse – sielos atgaiva. Jose ugdomas ne tik vaikų kūrybiškumas, bet ir taiklus mąstymas, reikalingas hipotezių kėlimui, išvadų darymui, karjeros planavimui. Ne tik mokiniai turi galimybę išbėgti iš mokyklos erdvės ir pajusti netradicinės pamokos džiaugsmą, bet ir mes, mokytojai, įsitraukiame į didelį kūrybinį darbą kartu su vaikais.

„Šiandien mokytojas turi mokėti jau daugiau – sugebėti tyrinėti ir naują patirtį perduoti savo vaikams“.

Děkojame už děmesj !